

**SYSTEM OCENIANIA Z GEOGRAFII
ORAZ WYMAGANIA EDUKACYJNE
DLA KLASY 3aG PO SZKOLE GIMNAZJALNEJ
POZIOM ROZSZERZONY**

I. ZASADY OGÓLNE

1. Nauczanie geografii w IV Liceum Ogólnokształcącym im. gen. Stanisława Maczka w Katowicach odbywa się na podstawie programu nauczania autorstwa **Ewy Tuz i Dawida Szczypińskiego—Program nauczania geografii w zakresie rozszerzonym dla liceum ogólnokształcącego i technikum-Oblicza geografii- zakres rozszerzony** zatwierdzonego do realizacji w szkole ponadgimnazjalnej.
2. Nauczyciel dostosowuje formy i wymagania stawiane uczniom do zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego i opiniach poradni psychologiczno-pedagogicznej.
3. Na początku roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów o zakresie wymagań na określoną ocenę oraz o sposobie i zasadach oceniania.
4. Zakres dłuższych sprawdzianów pisemnych oraz testów sprawdzających znajomość mapy, a także ich dokładne terminy są podawane przez nauczyciela z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
5. Kartkówki i ustne odpowiedzi uczniów przeprowadzane są bez wcześniejszej zapowiedzi.
6. Nauczyciel na bieżąco określa zakres oraz terminy wykonania prac domowych lub innych form aktywności.
7. Nauczyciel ocenia i udostępnia uczniom pisemne prace wraz z ustnym uzasadnieniem oceny.

II. ZASADY OCENIANIA

1. System punktowy ma charakter otwarty, co oznacza, że liczba punktów możliwych do uzyskania w ciągu semestru i roku szkolnego nie jest ustalona z góry.
2. Punktacji podlegają:
 - a. odpowiedź ustna – do 10 punktów każdorazowo – *waga oceny 1*;
 - b. kartkówki – do 20 punktów– *waga oceny 1*;
 - c. prace pisemne (sprawdziany, testy) –określane każdorazowo- *waga oceny 2*;
3. Dodatkowe punkty można otrzymać każdorazowo za:
 - a. aktywność na lekcji- do 3 punktów;
 - b. projekty do 10 punktów;
 - c. prezentacje do 5 punktów;
 - d. udział w konkursach przedmiotowych– do 10 punktów;
 - e. udział w olimpiadzie przedmiotowej – do 10 punktów .
4. Sposoby i formy pomiaru dydaktycznego:
 - a. prace pisemne:

- kartkówki – bez wcześniejszej zapowiedzi - z maksymalnie trzech ostatnich lekcji, lub zapowiedziane - obejmujące materiał podany przez nauczyciela,
 - sprawdziany – po każdej większej partii materiału (zakończonym dziale),
 - b. odpowiedź ustna – sprawdzająca opanowanie materiału z maksymalnie trzech ostatnich lekcji,
 - c. aktywność ucznia – oceniana częściowo podczas lekcji,
 - d. praca domowa – samodzielne rozwiązanie w zeszytach, obowiązkowych kartach pracy zadań problemowych,
 - e. prezentacja- wykonanie zadania o podwyższonym stopniu trudności – forma pracy nadobowiązkowej,
5. Do sprawdzianów, testów, kartkówek i odpowiedzi ustnych przypisane są w dzienniku elektronicznym wagi ocen:
- a. sprawdziany, udział w olimpiadzie przedmiotowej (poprawne napisanie pracy na wybrany temat) i wykonanie (zakończenie) projektu w ramach olimpiady Zwolnieni z Teorii - *waga 2*,
 - b. kartkówki/odpowiedź ustna/aktywność/praca domowa /projekty (wykonane w ramach lekcji) - *waga 1*
 - (wyjątek stanowi czas nauki zdalnej, podczas której prace pisemne oceniane są z *wagą 1*);
6. Możliwe jest również uzyskanie punktów ujemnych, w następujących sytuacjach:
- a. w przypadku, gdy uczeń nie jest przygotowany do zajęć lub nie wykonał pracy domowej a wykorzystał już przysługujące mu w danym semestrze nieprzygotowanie do zajęć albo nie zgłosił przysługującego mu nieprzygotowania na początku zajęć do -5 punktów każdorazowo,
 - b. w przypadku, gdy uczeń nie przygotował na wyznaczony termin zapowiedzianego referatu/prezentacji/projektu: do -10 punktów każdorazowo.
7. Uczeń ma prawo do pisemnej poprawy sprawdzianu (i zapowiedzianej kartkówki), jeżeli otrzyma z niego 44% lub mniej możliwych do uzyskania punktów. Uczeń poprawia sprawdzian/zapowiedzianą kartkówkę w drugim terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Wynik poprawianego sprawdzianu pisanego w drugim terminie nie anuluje punktów otrzymanych w pierwszym terminie, ale uczeń może uzyskać max 100% (*waga 2*).
8. Ocenę z kartkówki i sprawdzianu (napisanego przez ucznia powyżej 44%) uczeń może poprawić udzielając odpowiedzi ustnej, w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
9. W przypadku nieobecności ucznia na pisemnej formie sprawdzania wiedzy (sprawdziany, zapowiedziane kartkówki) nauczyciel wpisuje do dziennika 0 punktów. Uczeń jest zobowiązany do napisania go w terminie wyznaczonym przez nauczyciela mogąc uzyskać max liczbę punktów. W przypadku nieobecności usprawiedliwionej na sprawdzianie (zapowiedzianej kartkówce) uczeń jest zobowiązany do napisania go w drugim terminie wyznaczonym przez nauczyciela mogąc uzyskać max liczbę punktów.
10. Jeżeli uczeń nie napisze sprawdzianu/zapowiedzianej kartkówki w żadnym z dwóch wyznaczonych terminów lub jeżeli nieobecność ucznia na pierwszym terminie sprawdzianu jest nieusprawiedliwiona otrzymuje wynik 0 punktów bez możliwości poprawy. Odstąpienie od tej zasady jest możliwe tylko w przypadkach losowych, po bezpośrednim kontakcie z rodzicami ucznia.
11. Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania podczas lekcji. Uczniowi przysługują dwa nieprzygotowania na okres. Nieprzygotowanie do zajęć, brak zadania domowego, i kart pracy uczeń jest zobowiązany zgłosić nauczycielowi na początku lekcji.
12. Uczeń może być nieklasyfikowany z powodu nieobecności na zajęciach edukacyjnych, przekraczających połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania.

III. ZASADY WYSTAWIANIA OCEN ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH

1. Liczba punktów możliwych do uzyskania nie jest ustalona z góry i system punktowy ma charakter otwarty.
2. Przedziały dla ocen końcowych Procent zdobytych przez ucznia oblicza się zgodnie ze wzorem:

$$\frac{\text{Liczba punktów zdobytych}}{\text{Liczba punktów możliwych do zdobycia}} \times 100\%$$

3. Przedziały dla ocen śródrocznych i rocznych:

Procent uzyskanych punktów	Ocena
0% - 44%	niedostateczny
45% - 59%	dopuszczający
60% - 74%	dostateczny
75% - 89%	dobry
90% - 99%	bardzo dobry
100% i powyżej	celujący

4. Wymagania na poszczególne oceny są zgodne z kryteriami zamieszczonymi w Statucie Szkoły.

IV. ZAKRES WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH NA POSZCZEGÓLNE OCENY SZKOLNE

Ocena pracy ucznia na lekcjach uwzględnia: pracę indywidualną, tj. aktywność na lekcji, pracę zgodną z poleceniami nauczyciela, wysiłek włożony w wykonanie zadania, pracę w parach i grupach, tj. równy udział w ćwiczeniu każdego ucznia.

Wymagania na poszczególne oceny:

Nr	Temat lekcji	Poziom wymagań				
		Ocena: dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I. PRZEMYSŁ						
1.	Zmieniająca się rola przemysłu we współczesnym świecie	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje przemysłu wymienia etapy procesu industrializacji wskazuje na mapie kraje nowo uprzemysłowione przedstawia kryteria podziału przemysłu i funkcje przemysłu 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia udział przemysłu w tworzeniu PKB w wybranych krajach na podstawie wykresu charakteryzuje kraje nowo uprzemysłowione opisuje rozwój przemysłu i zmiany w strukturze produkcji przemysłowej 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje strukturę i rolę przemysłu w krajach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego omawia rolę przemysłu w gospodarce państw przedstawia zróżnicowanie poziomu rozwoju przemysłu na świecie 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia różnice ilościowe i jakościowe produkcji przemysłowej państw o różnym poziomie rozwoju omawia wpływ przemysłu na wzrost gospodarczy i jakość życia ludności świata 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny i skutki wzrastającej roli krajów nowo uprzemysłowionych w światowej gospodarce na podstawie dostępnych źródeł
2.	Czynniki lokalizacji przemysłu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu wymienia przykłady zakładów przemysłowych uzależnionych od czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu na wybranych przykładach omawia przymusową, związaną oraz swobodną lokalizację przemysłu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych branż wyjaśnia znaczenie behawioralnych czynników lokalizacji przemysłu 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje zróżnicowanie zasobów pracy w przemyśle tradycyjnym i przemyśle zaawansowanej technologii 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zmianę roli czynników lokalizacji przemysłu w czasie
3.	Zasoby naturalne Ziemi. Podział i rola surowców mineralnych	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia podział zasobów naturalnych podaje przykłady zastosowania wybranych surowców wyjaśnia znaczenie terminu <i>recykling</i> 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje surowce metaliczne, chemiczne i skalne przedstawia znaczenie poszczególnych zasobów naturalnych opisuje rozmieszczenie wybranych surowców mineralnych na podstawie mapy tematycznej omawia recykling jako nowe źródło surowców 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę surowców mineralnych w rozwoju przemysłu przedstawia głównych producentów surowców mineralnych 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę racjonalnego gospodarowania surowcami mineralnymi charakteryzuje światowe zasoby i wydobycie wybranych surowców mineralnych na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny wzrostu roli metali ziem rzadkich w gospodarce światowej na podstawie dostępnych źródeł
4.	Bilans energetyczny świata	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia podział źródeł energii podaje przykłady zastosowań surowców energetycznych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wykorzystanie odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii charakteryzuje zmiany w bilansie energetycznym świata wskazuje ośrodki wydobycia surowców energetycznych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rozmieszczenie i wielkość wydobycia wybranych surowców energetycznych na świecie na podstawie mapy tematycznej i danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie ropy naftowej dla gospodarki energetycznej państw oraz dla handlu międzynarodowego 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje dysproporcje w rozmieszczeniu rejonów produkcji i konsumpcji surowców energetycznych oraz konsekwencje tych dysproporcji

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia największych producentów wybranych surowców energetycznych 	na świecie na podstawie mapy tematycznej	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje kierunki eksportu i importu surowców energetycznych na podstawie danych statystycznych 		
5.	Produkcja energii elektrycznej	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje głównych producentów energii elektrycznej na świecie na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje znaczenie energii elektrycznej dla gospodarki i życia codziennego charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii następujące wraz z rozwojem gospodarczym państw świata 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zróżnicowania źródeł produkcji energii elektrycznej omawia zmiany wielkości produkcji energii elektrycznej na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek pomiędzy warunkami przyrodniczymi a strukturą produkcji energii elektrycznej w danym państwie opisuje aktualne tendencje i kierunki w energetyce światowej 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia skutki rosnącego zużycia energii elektrycznej oraz uzasadnia konieczność pozyskiwania jej nowych źródeł
6.	Typy elektrowni	<ul style="list-style-type: none"> wymienia typy elektrowni wskazuje największe hydroelektrownie oraz elektrownie atomowe na mapie świata 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje różne typy elektrowni przedstawia udział energii elektrycznej pochodzącej z różnych elektrowni w wybranych krajach na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia wady i zalety różnych typów elektrowni wyjaśnia rolę i znaczenie energetyki alternatywnej wyjaśnia, dlaczego energetyka alternatywna rozwija się w krajach wysoko rozwiniętych gospodarczo 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek pomiędzy warunkami przyrodniczymi a lokalizacją różnych typów elektrowni podaje przyczyny i skutki rozwoju energetyki atomowej 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje możliwości wykorzystywania wykorzystania alternatywnych źródeł energii w wybranych krajach świata
7.	Obszary koncentracji przemysłu i procesy jego restrukturyzacji	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje okręgów przemysłowych wskazuje na mapie przykłady okręgów przemysłowych na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia czynniki przestrzennej koncentracji przemysłu charakteryzuje rozmieszczenie i rozwój obszarów koncentracji przemysłu na wybranych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje etapy rozwoju okręgu przemysłowego wykazuje skutki restrukturyzacji przemysłu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależność między restrukturyzacją przemysłu a rozwojem okręgów przemysłowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia tendencje zmian w rozwoju i rozmieszczeniu okręgów przemysłowych na świecie
8.	Przemysł zaawansowanej technologii	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki lokalizacji przemysłu high-tech wskazuje największe ośrodki przemysłu high-tech na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje czynniki lokalizacji zakładów przemysłu zaawansowanej technologii przedstawia znaczenie przemysłu high-tech omawia rozmieszczenie wybranych technopolii na świecie charakteryzuje wybrane technopolie 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje cechy przemysłu zaawansowanej technologii omawia formy organizacji przestrzennej przemysłu high-tech 	<ul style="list-style-type: none"> podaje korzyści związane z tworzeniem i funkcjonowaniem parków technologicznych analizuje znaczenie przemysłu high-tech 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ przemysłu zaawansowanej technologii na rozwój gospodarczy i jakość życia
9/10	Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Przemysł</i>					
II. USŁUGI						
11.	Znaczenie usług we współczesnym świecie	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> klasyfikuje usługi 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje znaczenie usług materialnych i niematerialnych 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje etapy rozwoju usług wykazuje znaczenie usług dla gospodarki państw 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje udział usług w strukturze zatrudnienia 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje znaczenie usług wyspecjalizowanych dla rozwoju społeczno-gospodarczego państw

GEOGRAFIA-KLASA 3AG-PO GIMNAZJUM

Rok szkolny 2021/2022

		<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady usług podstawowych i wyspecjalizowanych 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sekcje usługowe wg PKD 		<ul style="list-style-type: none"> • w wybranych krajach świata na podstawie danych statystycznych 	
12.	Podział i rola komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział komunikacji • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>transport, łączność, terminal</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia uwarunkowania rozwoju komunikacji • przedstawia rolę komunikacji w gospodarce 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje dynamikę wzrostu zapotrzebowania na usługi transportowe i łącznościowe na poszczególnych etapach rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ postępu cywilizacyjnego na wzrost popytu na usługi komunikacyjne na podstawie dostępnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia rolę nowoczesnych usług komunikacyjnych w działalności gospodarczej państw
13.	Transport lądowy na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia kryteria podziału transportu • wymienia czynniki przyrodnicze i społeczno-ekonomiczne warunkujące rozwój sieci transportowej • wskazuje na mapie kraje o dużej gęstości sieci drogowej i kolejowej 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje czynniki warunkujące rozwój sieci transportowej • omawia gęstość sieci dróg na świecie na podstawie mapy tematycznej • charakteryzuje gęstość sieci kolejowej na świecie na podstawie mapy tematycznej • wymienia najdłuższe rurociągi i gazociągi na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wielkość i rodzaje ładunków przewożonych różnymi rodzajami transportu lądowego w wybranych krajach • określa rolę transportu przesyłowego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wady i zalety transportu samochodowego kolejowego i przesyłowego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zmiany znaczenia transportu kolejowego na świecie
14.	Żegluga i transport lotniczy na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie największe porty morskie na świecie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tania bandera, żegluga kabotażowa</i> • wymienia największe porty lotnicze pod względem liczby odprawianych pasażerów na świecie i wskazuje je na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny, dla których armatorzy rejestrują statki w krajach taniej bandery • wskazuje na mapie najważniejsze szlaki żeglugi śródlądowej na poszczególnych kontynentach • charakteryzuje uwarunkowania rozwoju transportu lotniczego 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wielkość przeładunku i strukturę towarów przeładowywanych w największych portach świata na podstawie mapy tematycznej i danych statystycznych • opisuje sieć transportu śródlądowego na świecie na podstawie mapy tematycznej • omawia znaczenie transportu lotniczego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wady i zalety transportu wodnego i lotniczego • przedstawia rolę kanałów w skracaniu dróg morskich • wyjaśnia, dlaczego rola żeglugi śródlądowej w wielu krajach jest coraz mniejsza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zmiany znaczenia poszczególnych rodzajów transportu wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym • określa wpływ światowego kryzysu ekonomicznego na natężenie oraz kierunki ruchu pasażerów i towarów na podstawie dostępnych źródeł
15.	Rola i znaczenie łączności na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wykorzystania nowoczesnych usług telekomunikacyjnych w życiu codziennym • wymienia przyczyny spadku znaczenia usług pocztowych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady dużego wpływu łączności na współczesną gospodarkę • opisuje rozwój wybranych współczesnych środków łączności • wykazuje spadek znaczenia usług pocztowych na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rolę telekomunikacji komputerowej w światowej gospodarce • omawia rolę postępu technologicznego w rozwoju telekomunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zróżnicowanie dostępu do telefonii komórkowej oraz internetu w państwach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zagrożenia związane z nowoczesną technologią informacyjną
16.	Rozwój turystyki na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje turystykę wg różnych kryteriów • wyjaśnia, co składa się na atrakcyjność turystyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny rozwoju turystyki na świecie • omawia zróżnicowanie ruchu turystycznego na świecie wg regionów na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje cele ruchu turystycznego we współczesnym świecie • opisuje cechy i uwarunkowania ruchu turystycznego na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ekonomiczne, społeczne i przyrodnicze skutki rozwoju turystyki na wybranych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczenie turystyki dla rozwoju społeczno-gospodarczego wybranych krajów i regionów świata

			<ul style="list-style-type: none"> wskazuje korzyści wynikające z rozwoju turystyki 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest monokultura turystyczna 		
17.	Regiony turystyczne świata	<ul style="list-style-type: none"> wymienia regiony atrakcyjne turystycznie wskazuje kraje najczęściej odwiedzane przez turystów wymienia nowe siedem cudów świata 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje najważniejsze regiony turystyczne świata na podstawie różnych źródeł opisuje atrakcje turystyczne wybranych regionów Europy 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje walory turystyczne wybranych ośrodków i regionów turystycznych na świecie na podstawie różnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny dużego udziału Europy w międzynarodowym rozwoju turystycznym porównuje regiony o różnym stopniu zagospodarowania turystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje korzyści wynikające z rozwoju turystyki analizuje niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym związane z rozwojem różnych form turystyki
18.	Nowoczesne usługi	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nowoczesne usługi podaje nazwy największych banków na świecie pod względem przychodów 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny rozwoju nowoczesnych usług bankowych, ubezpieczeniowych oraz inwestycyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje dysproporcje w dostępie do nowoczesnych usług finansowych, edukacyjnych i zdrowotnych uzasadnia duży wpływ banków i giełd na funkcjonowanie gospodarki i życie człowieka przedstawia na podstawie danych statystycznych poziom zaspokojenia potrzeb na usługi podstawowe i wyspecjalizowane w państwach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przestrzenne zróżnicowanie dostępu do usług bankowych na świecie omawia współzależność procesu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz poziomu edukacji i nauki omawia wpływ nowoczesnych usług na życie i działalność człowieka (<i>Interakcje</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług dla rozwoju społeczno-gospodarczego wybranych krajów świata ze szczególnym uwzględnieniem usług finansowych
19/20	Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Usługi</i>					
III. PROBLEMY WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA						
21.	Dysproporcje w rozwoju krajów świata	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki wpływające na dysproporcje w rozwoju społeczno-gospodarczym krajów świata wskazuje na mapie kraje bogatej Północy i biednego Południa 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym państw i regionów świata wymienia państwa należące do grupy BRICS 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje wybrane mierniki poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego i jakości życia mieszkańców na podstawie danych statystycznych wskazuje cechy demograficzne, społeczne i gospodarcze państw bogatej Północy i biednego Południa 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny i konsekwencje podziału świata na bogatą Północ i biedne Południe 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> proponuje działania mające na celu zmniejszenie dysproporcji rozwoju w społeczno-gospodarczym krajów oraz regionów
22.	Proces globalizacji na świecie	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje płaszczyzny globalizacji wymienia największe korporacje na świecie na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny globalizacji na świecie definiuje indeks globalizacji i wskazuje kraje o najwyższym indeksie globalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny wzrostu znaczenia korporacji międzynarodowych dla gospodarki światowej przedstawia przejawy globalizacji na płaszczyznach: 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i uzasadnia pozytywne i negatywne skutki globalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego globalizacja na płaszczyźnie ekonomicznej ma największy wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy świata

				politycznej, gospodarczej, społecznej i kulturowej		
23.	Współpraca międzynarodowa	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje płaszczyzny integracji międzynarodowej wymienia główne organy ONZ podaje przykłady krajów członkowskich Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia formy współpracy międzynarodowej omawia rozmieszczenie wybranych organizacji międzynarodowych na świecie na podstawie mapy tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia działalność wybranych organizacji międzynarodowych o charakterze gospodarczym, społecznym, politycznym i militarnym podaje przykłady krajów członkowskich wybranych organizacji międzynarodowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny i skutki integracji europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę i znaczenie organizacji naukowych, sportowych oraz kulturalnych na świecie na podstawie dostępnych źródeł
24.	Znaczenie handlu międzynarodowego	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przedmioty obrotu międzynarodowego wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, reeksport, bilans handlowy</i> podaje przykłady państw o dodatnim lub ujemnym bilansie handlowym na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia czynniki rozwoju handlu międzynarodowego przedstawia rodzaje obrotów w handlu międzynarodowym opisuje bilans handlowy i bilans płatniczy 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje współczesne problemy międzynarodowej wymiany handlowej analizuje strukturę towarową i geograficzną obrotów handlu światowego 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia uwarunkowania rozwoju handlu międzynarodowego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ międzynarodowej wymiany handlowej na rozwój społeczno-gospodarczy państw
25.	Konflikty międzynarodowe	<ul style="list-style-type: none"> wymienia źródła konfliktów na świecie wyjaśnia, czym różni się terroryzm od konfliktu zbrojnego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny konfliktów na świecie przedstawia zagrożenia związane z terroryzmem 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny wybranych zamachów terrorystycznych na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia skutki konfliktów zbrojnych i terroryzmu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia działania organizacji międzynarodowych i rządów państw podejmowane w celu ograniczenia terroryzmu i konfliktów zbrojnych
26.	Rejony konfliktów międzynarodowych. Izolacjonizm	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady państw, w których toczą się konflikty etniczne wskazuje na mapie państwa objęte arabską wiosną 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny rozprzestrzeniania się konfliktów w wybranym regionie świata przedstawia przebieg wybranego konfliktu zbrojnego na podstawie dostępnych źródeł podaje przykłady izolacji państwowej na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przebieg konfliktów w Europie, Azji i w Afryce oraz wskazuje na mapie świata obszary objęte tymi konfliktami omawia przyczyny izolacji państwowej na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia konsekwencje izolacjonizmu państw na płaszczyznach: politycznej, społecznej i gospodarczej omawia rolę ONZ w rozwiązywaniu konfliktów zbrojnych 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ konfliktów zbrojnych na pogłębienie się różnic między bogatymi a biednymi krajami świata omawia konflikty toczące się aktualnie na świecie na podstawie źródeł
27/28	Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Problemy współczesnego świata</i>					
IV. CZŁOWIEK W PRZESTRZENI PRZYRODNICZEJ						
29.	Relacje człowiek – środowisko	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>środowisko</i> 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przykłady racjonalnego gospodarowania 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia poglądy filozoficzne dotyczące relacji 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje relację człowiek – środowisko przyrodnicze 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia skutki zmian środowiska w holocenie związane z działalnością człowieka

		<i>przyrodnicze, środowisko geograficzne, antropopresja</i> • wymienia poglądy na temat relacji człowiek – środowisko	zasobami środowiska przyrodniczego • omawia podstawowe zasady zrównoważonego rozwoju	człowiek – środowisko przyrodnicze	na różnych etapach rozwoju społeczno-gospodarczego • ocenia możliwości realizacji podstawowych zasad zrównoważonego rozwoju w skali lokalnej, regionalnej i globalnej	
30.	Wpływ działalności człowieka na atmosferę	• wymienia przyczyny globalnego ocieplenia klimatu • podaje przyczyny powstawania smogu i kwaśnych opadów	• analizuje przestrzenne zróżnicowanie zanieczyszczeń powietrza na świecie na podstawie mapy tematycznej • wymienia skutki nadmiernej emisji zanieczyszczeń do atmosfery	• omawia przykłady wpływu działalności gospodarczej człowieka na zmniejszenie się warstwy ozonowej • opisuje wpływ działalności gospodarczej człowieka na atmosferę ze szczególnym uwzględnieniem zmian klimatycznych	• wyjaśnia, dlaczego wzrost efektu cieplarnianego jest uważany za problem globalny • ocenia skutki zmian w środowisku wywołanych kwaśnymi opadami	• przedstawia przykłady działań organizacji międzynarodowych i rządów państw podejmowanych w celu redukcji zanieczyszczeń atmosfery
31.	Wpływ działalności człowieka na hydrosferę i litosferę	• wymienia źródła zanieczyszczeń hydrosfery • wskazuje obszary niedoboru wody na świecie na podstawie mapy tematycznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>lej depresyjny, recykling</i>	• omawia gospodarowanie zasobami wodnymi • podaje przykłady katastrof ekologicznych • omawia przykłady wpływu działalności gospodarczej człowieka na litosferę	• wyjaśnia przyczyny niedoboru wody w wybranych regionach świata • wyjaśnia sposoby walki z odpadami przemysłowymi i komunalnymi • proponuje działania człowieka wspomagające racjonalne gospodarowanie wodą	• przedstawia skutki nadmiernego poboru wody w wyniku działalności gospodarczej człowieka • opisuje kierunki oddziaływania człowieka na litosferę • wymienia sposoby ograniczania ilości odpadów przemysłowych i komunalnych	• proponuje działania zapobiegające morskim katastrofom ekologicznym
32.	Wpływ działalności człowieka na pedosferę i biosferę	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>erozja, degradacja gleb</i> • podaje cechy gleb zdegradowanych • podaje przyczyny pustyńnienia • wskazuje na mapie obszary zagrożone pustyńnieniem	• podaje przyczyny degradacji gleb • wskazuje przykłady wpływu działalności człowieka na degradację i dewastację gleb	• podaje sposoby ograniczenia erozji gleb • analizuje przyczyny i skutki wylesiania	• omawia wpływ człowieka na biosferę • dowodzi na przykładach, że naruszenie stabilności ekosystemów może powodować nieodwracalne zmiany w środowisku naturalnym	• uzasadnia konieczność ochrony gleb przed degradacją i przedstawia sposoby zapobiegania niszczeniu gleby
33/34.	Działania na rzecz ochrony środowiska	• wymienia strategie ochrony środowiska • podaje nazwy organizacji zajmujących się ochroną środowiska	• wskazuje sposoby ratowania środowiska geograficznego • podaje przykłady działań wybranych organizacji międzynarodowych zajmujących się ochroną środowiska • podaje przykłady rezerwatów biosfery	• omawia międzynarodowe inicjatywy w zakresie ochrony środowiska	• wyróżnia i charakteryzuje siedem kategorii obszarów chronionych	• przedstawia przykłady działań podejmowanych przez rządy krajów, organizacje międzynarodowe i regionalne w celu rozwiązywania problemów globalnych i lokalnych w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody
I. Położenie oraz środowisko przyrodnicze Polski						
35.	Położenie i granice Polski	Uczeń poprawnie:	Uczeń poprawnie:	Uczeń poprawnie:	Uczeń poprawnie:	Uczeń poprawnie:

GEOGRAFIA-KLASA 3AG-PO GIMNAZJUM

Rok szkolny 2021/2022

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia i wskazuje na mapie sąsiadów Polski podaje długość granic Polski z poszczególnymi krajami podaje długość linii brzegowej podaje całkowitą długość granic oraz powierzchnię kraju 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia charakterystyczne cechy położenia matematycznego, fizycznogeograficznego i geopolitycznego Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje główne cechy terytorium i granic Polski na podstawie map: tematycznej i ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia konsekwencje położenia matematycznego, fizycznogeograficznego i geopolitycznego Polski 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje zmiany terytorium oraz granic państwa polskiego na przestrzeni dziejów
36.	Dzieje geologiczne obszaru Polski	<ul style="list-style-type: none"> wymienia jednostki tektoniczne Europy wskazuje jednostki tektoniczne Polski na mapie tematycznej podaje przykłady surowców mineralnych występujących w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia budowę geologiczną Polski na tle struktur geologicznych Europy na podstawie mapy geologicznej Europy przedstawia jednostki tektoniczne Polski na podstawie mapy tematycznej omawia występowanie surowców mineralnych na podstawie mapy tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej obszaru Polski omawia budowę geologiczną Karpat Zewnętrznych i Karpat Wewnętrznych na podstawie przekroju geologicznego umieszczonego w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tabelę stratygraficzną porządkuje chronologicznie wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski wyjaśnia, w jakich warunkach geologicznych powstały wybrane surowce mineralne 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje, że położenie Polski na kontynencie europejskim jest szczególne pod względem geologicznym.
37.	Zlodowacenia w Polsce. Formy i utwory czwartorzędowe	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy zlodowaceń, które wystąpiły na obszarze Polski wskazuje krainy geograficzne objęte zlodowaceniami na mapie ogólnogeograficznej Polski 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przebieg i zasięg zlodowaceń w Polsce na podstawie mapy tematycznej opisuje formy rzeźby młodoglacjalnej podaje przykłady górskich form polodowcowych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zlodowacenia, które wystąpiły na obszarze Polski przedstawia wpływ zlodowaceń na rzeźbę powierzchni Polski na podstawie mapy w podręczniku wyjaśnia różnicę między krajobrazem staroglacjalnym a młodoglacjalnym 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski na przykładzie Tatr wykazuje wpływ klimatu peryglacjalnego na rzeźbę Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega strefowość form polodowcowych w północnej i środkowej Polsce
38.	Cechy rzeźby powierzchni Polski	<ul style="list-style-type: none"> wymienia pasy rzeźby terenu charakterystyczne dla powierzchni Polski wymienia czynniki kształtujące rzeźbę terenu Polski 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski charakteryzuje pasy rzeźby terenu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia charakterystyczne cechy ukształtowania powierzchni Polski i ich wpływ na inne komponenty środowiska przyrodniczego na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje ukształtowanie pionowe powierzchni kraju na podstawie krzywej hipsograficznej wykazuje wpływ głównych orogenez i zlodowaceń na ukształtowanie powierzchni kraju 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje ukształtowanie powierzchni Polski z ukształtowaniem innych krajów europejskich
39.	Klimat Polski	<ul style="list-style-type: none"> wyróżnia astronomiczne, kalendarzowe i termiczne pory roku wymienia czynniki kształtujące klimat Polski odczytuje dane z klimatogramów 	<ul style="list-style-type: none"> podaje cechy klimatu Polski na podstawie map tematycznych wyróżnia masy kształtujące pogodę w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje regionalne zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych w Polsce na podstawie danych liczbowych i map klimatycznych 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje wpływ poszczególnych geograficznych czynników klimatotwórczych na klimat w Polsce charakteryzuje rodzaje wiatrów występujących w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje gospodarcze skutki ekstremalnych zjawisk atmosferycznych podaje przyczyny regionalnego zróżnicowania klimatu w Polsce ocenia gospodarcze konsekwencje zróżnicowania długości okresu wegetacyjnego w Polsce

				<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje klimat Polski na podstawie danych liczbowych i map klimatycznych 		
40.	Bilans wodny Polski. Sieć rzeczna	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy bilansu wodnego na podstawie schematu • wymienia najważniejsze elementy systemu rzecznoego Polski • wymienia regiony narażone na częste powodzie • wskazuje największe rzeki Polski na mapie ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy sieci rzecznej Polski i wyjaśnia jej zróżnicowanie na podstawie map tematycznych • charakteryzuje największe rzeki Polski na podstawie dostępnych źródeł • omawia znaczenie gospodarcze polskich rzek 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje składowe bilansu wodnego Polski w roku hydrologicznym • opisuje rozmieszczenie zlewni i dorzeczy na obszarze Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia cechy reżimu polskich rzek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny niedoboru wody w wybranych regionach i gospodarcze skutki tego zjawiska • wyjaśnia zmiany stanów wody oraz analizuje przyczyny i typy powodzi w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia relacje pomiędzy siecią hydrograficzną a innymi elementami systemu przyrodniczego Ziemi
41.	Jeziora. Wody podziemne	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia obszary o największej koncentracji jezior na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia typy genetyczne jezior i podaje przykłady • wymienia rodzaje wód podziemnych (w tym mineralnych) • wskazuje miejsca występowania wód mineralnych na mapie tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie przyrodnicze i gospodarcze jezior • wymienia sztuczne zbiorniki znajdujące się w Polsce i wskazuje na mapie • charakteryzuje wody podziemne w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje główne typy genetyczne jezior Polski na wybranych przykładach • porównuje batymetrię jezior różnego typu • przedstawia znaczenie sztucznych zbiorników wodnych • omawia rozmieszczenie wód mineralnych i termalnych na podstawie map tematycznych Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje rozmieszczenie i zasoby jezior w Polsce na podstawie map tematycznych i danych statystycznych • analizuje przekrój przez basen artezyjski na przykładzie niecki warszawskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia stopień wykorzystania wód termalnych w gospodarce kraju
42.	Morze Bałtyckie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia największe wyspy Bałtyku i podaje ich przynależność państwową • wymienia nazwy państw leżących nad Bałtykiem i wskazuje je na mapie • wymienia przykłady flory i fauny Bałtyku 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy fizycznogeograficzne Morza Bałtyckiego • podaje przyczyny niskiego zasolenia wód Bałtyku • charakteryzuje florę i faunę Morza Bałtyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia genezę Morza Bałtyckiego • charakteryzuje typy wybrzeży Morza Bałtyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje bilans wodny Morza Bałtyckiego • analizuje zasolenie wód Morza Bałtyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia stan czystości wód Bałtyku oraz wyjaśnia przyczyny ich zanieczyszczenia
43.	Gleby w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne typy genetyczne gleb występujących w Polsce • wskazuje na mapie rozmieszczenie głównych typów genetycznych gleb 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia główne typy genetyczne gleb występujących w Polsce • analizuje rozmieszczenie głównych typów genetycznych gleb • wymienia gleby strefowe i niestrefowe występujące w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia uwarunkowania powstawania gleb w Polsce • charakteryzuje wybrane profile glebowe • wyjaśnia występowanie gleb strefowych i niestrefowych w Polsce • omawia strukturę bonitacyjną gleb w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych na proces powstawania gleb na obszarze Polski • porównuje wartość użytkową gleb w różnych regionach Polski • przedstawia stopień degradacji gleb w Polsce i sposoby ich ochrony 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przydatność rolniczą gleb w Polsce • wskazuje sposoby zapobiegania erozji gleb w Polsce

44.	Świat roślin i zwierząt w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> wymienia typy lasów w Polsce charakteryzuje rozmieszczenie lasów w Polsce wymienia przykłady gatunków roślin i zwierząt chronionych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia granice zasięgów występowania wybranych gatunków drzew na podstawie mapy tematycznej podaje skład gatunkowy lasów w Polsce na podstawie wykresu charakteryzuje cechy świata roślinnego i zwierzęcego w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje główne zbiorowiska roślinne na obszarze Polski i wyjaśnia uwarunkowania ich występowania opisuje funkcje i znaczenie lasów w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny regionalnego zróżnicowania lesistości w Polsce przedstawia wpływ przejściowości klimatycznej na zasięg występowania wybranych gatunków drzew oraz strukturę gatunkową lasów w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależności pomiędzy rozmieszczeniem określonych typów lasów a warunkami naturalnymi i działalnością człowieka
45/46	Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Środowisko przyrodnicze Polski</i>					
II. Ludność. Urbanizacja						
47.	Podział administracyjny Polski	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie województwa i podaje ich nazwy wymienia stolice poszczególnych województw 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje podział administracyjny własnego województwa 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy podziału administracyjnego Polski na podstawie mapy administracyjnej 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia zmiany podziału administracyjnego Polski po II wojnie światowej 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia podział i kompetencje władz administracyjnych
48.	Liczba i rozmieszczenie ludności Polski	<ul style="list-style-type: none"> podaje czynniki wpływające na zmiany liczby ludności po zakończeniu II wojny światowej wymienia województwa o największym przyroście i największym spadku liczby ludności w ostatnich latach na podstawie mapy tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje czynniki decydujące o rozmieszczeniu ludności Polski przedstawia zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza wskaźnik dynamiki zmian liczby ludności Polski oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia wybranego województwa omawia zmiany tempa wzrostu liczby ludności Polski wyjaśnia przyczyny zmian zachodzących w rozmieszczeniu ludności Polski 	<ul style="list-style-type: none"> omawia regionalne zróżnicowanie zmian liczby ludności omawia przyczyny i konsekwencje zmian liczby ludności na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> prognozuje rozwój liczby ludności Polski na podstawie wskaźników demograficznych określa przyrodnicze i społeczno-gospodarcze skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności
49.	Struktura demograficzna ludności Polski	<ul style="list-style-type: none"> wymienia województwa charakteryzujące się najwyższym i najniższym współczynnikiem przyrostu naturalnego oraz najwyższym i najniższym współczynnikiem feminizacji na podstawie danych statystycznych wymienia przyczyny starzenia się polskiego społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przestrzenne zróżnicowanie przyrostu naturalnego na podstawie kartogramu wyjaśnia przyczyny niskiego współczynnika przyrostu naturalnego w miastach charakteryzuje strukturę ludności Polski wg wieku i płci na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wartość przyrostu naturalnego w Polsce w wybranych okresach na podstawie danych statystycznych omawia przyczyny zmian przyrostu naturalnego w Polsce w ostatnich latach oblicza wartość współczynnika przyrostu naturalnego i współczynnika feminizacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny wyżu demograficznego w Polsce w latach 50. XX w. i jego skutki wyjaśnia zmiany kształtu piramidy wieku i płci ludności Polski następujące wraz z rozwojem gospodarczym porównuje piramidę wieku i płci ludności Polski w danym roku z piramidami wieku i płci ludności innych państw 	<ul style="list-style-type: none"> przewiduje społeczno-gospodarcze skutki starzenia się polskiego społeczeństwa
50.	Migracje wewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny migracji wewnętrznych i zagranicznych Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje regionalne zróżnicowanie salda migracji wewnętrznych w ostatnich latach na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje cechy i kierunki współczesnych migracji wewnętrznych Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia uwarunkowania oraz konsekwencje wewnętrznych i zagranicznych migracji Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje prognozy dotyczące zmian migracji Polaków (wielkości i kierunków)

GEOGRAFIA-KLASA 3AG-PO GIMNAZJUM

Rok szkolny 2021/2022

	i zagraniczne Polaków	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kraje, do których emigruje obecnie największa liczba Polaków podaje przykłady obszarów o dodatnim i ujemnym saldzie migracji wewnętrznych na podstawie map zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> określa kierunki współczesnych migracji wewnętrznych i zagranicznych Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza współczynnik przyrostu rzeczywistego opisuje rozmieszczenie i liczebność Polonii na świecie na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje okresowe zmiany salda migracji zagranicznych i wewnętrznych wyjaśnia przyczyny zmian salda migracji wewnętrznych i zagranicznych 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia zagrożenia związane z ruchami migracyjnymi ocenia falę migracji zagranicznych Polaków po wejściu do UE
51.	Struktura narodowościowa i wyznaniowa w Polsce. Grupy etniczne	<ul style="list-style-type: none"> wymienia mniejszości narodowe i etniczne w Polsce wskazuje rozmieszczenie mniejszości narodowych i etnicznych na mapie wymienia religie wyznawane w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega różnice między mniejszością narodową, mniejszością etniczną i grupą etniczną charakteryzuje wybraną grupę etniczną w Polsce na podstawie dostępnych źródeł omawia rozmieszczenie grup etnicznych w Polsce na podstawie mapy tematycznej omawia przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia przedstawicieli poszczególnych wyznań na terenie Polski 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje strukturę narodowościową i wyznaniową ludności Polski na podstawie danych statystycznych omawia najważniejsze cechy kulturowe grup etnicznych w Polsce na podstawie dostępnych źródeł opisuje główne grupy wyznaniowe w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia kulturowe aspekty zróżnicowania religijnego 	<ul style="list-style-type: none"> przewiduje korzyści lub problemy wynikające z zamieszkania kraju jednolitego narodowościowo
52.	Struktura zatrudnienia i problem bezrobocia w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki wpływające na aktywność zawodową ludności w Polsce wymienia grupy ekonomiczne ludności w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> omawia aktywność zawodową ludności Polski na podstawie danych statystycznych charakteryzuje strukturę bezrobocia w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski od 1990 r. oblicza współczynnik aktywności zawodowej i współczynnik bezrobocia w Polsce wykazuje regionalne zróżnicowanie rynku pracy w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia uwarunkowania i konsekwencje zróżnicowania struktury zatrudnienia w Polsce przedstawia przyczyny i konsekwencje bezrobocia w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależność struktury zatrudnienia Polski lub wybranych państw UE od poziomu rozwoju gospodarczego
53.	Stan zdrowia ludności Polski	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najczęstsze schorzenia przewlekłe dotykające Polaków wymienia czynniki wpływające na stan zdrowia ludności Polski 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny zróżnicowania stanu zdrowia ludności Polski przedstawia główne przyczyny zgonów w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> omawia czynniki różnicujące długość życia kobiet i mężczyzn w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia najczęstsze schorzenia przewlekłe i wykazuje ich zróżnicowanie regionalne ocenia skutki zróżnicowania stanu zdrowia ludności Polski 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia dostępność i poziom usług medycznych w Polsce
54.	Sieć osadnicza w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy sieci osadniczej wymienia funkcje miast wskazuje największe miasta Polski na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje największe miasta w Polsce i ich rozmieszczenie charakteryzuje strukturę funkcjonalną miast 	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy sieci osadniczej i jej rozwój w Polsce omawia układy przestrzenne polskich miast na podstawie fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> omawia tendencje zmian układu sieci osadniczej w Polsce omawia hierarchię jednostek osadniczych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związki zachodzące pomiędzy elementami środowiska przyrodniczego a strukturą osadniczą

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne typy genetyczne kształtów wsi 	<ul style="list-style-type: none"> omawia czynniki wpływające na rozwój osadnictwa wiejskiego w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> omawia główne typy genetyczne kształtów wsi w Polsce 		
55.	Urbanizacja w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany liczby ludności miast wg województw na podstawie mapy tematycznej przedstawia typy aglomeracji w Polsce i podaje ich przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przebieg procesów urbanizacyjnych w Polsce wyjaśnia przyczyny deglomeracji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji w Polsce i jego przyczyny wyjaśnia uwarunkowania współczesnych procesów urbanizacyjnych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ procesów urbanizacyjnych na zmiany sieci osadniczej wyjaśnia, na czym polega proces reurbanizacji i podaje jego przykłady w Polsce ocenia skutki procesów urbanizacyjnych w Polsce wyjaśnia przyczyny zmian procesów urbanizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> prognozuje kierunek zmian związanych z urbanizacją interpretuje wskaźniki urbanizacji w Polsce i krajach UE
56.	Preferencje wyborcze Polaków. Organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne opcje polityczne w kraju wymienia organizacje pozarządowe w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady obszarów o najwyższym poparciu dla głównych opcji politycznych w Polsce na podstawie mapy podaje cechy organizacji pozarządowych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zróżnicowanie frekwencji wyborczej w Polsce omawia zasady działalności organizacji pozarządowych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> omawia czynniki wpływające na preferencje wyborcze Polaków analizuje regionalne zróżnicowanie preferencji wyborczych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia stałe i zmienne czynniki wpływające na preferencje wyborcze Polaków oraz regionalne zróżnicowanie tych preferencji
57.	Bogactwo kulturowe Polski	<ul style="list-style-type: none"> wymienia obiekty kultury materialnej oraz obiekty z <i>Listy światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego UNESCO</i> w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje pomniki historii Polski opisuje polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego UNESCO</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie obiektów kultury materialnej w przeszłości i w czasach współczesnych w wybranym województwie omawia najciekawsze obiekty kultury materialnej w swoim województwie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia dziedzictwo kulturowe różnych grup narodowościowych, etnicznych i religijnych w Polsce przedstawia potencjał kulturowy i naukowy Polski 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wkład Polaków w rozwój cywilizacyjny świata
58./59.	Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Ludność. Urbanizacja</i>					
III. Rolnictwo						
60.	Czynniki rozwoju rolnictwa w Polsce	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki rozwoju rolnictwa wymienia typy rolnictwa wymienia regiony rolnicze w Polsce i wskazuje je na mapie 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje uwarunkowania rozwoju rolnictwa w wybranych regionach kraju charakteryzuje główne regiony rolnicze w Polsce na podstawie map tematycznych i danych statystycznych 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zróżnicowania poziomu rolnictwa w Polsce i jego konsekwencje 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ wybranych czynników przyrodniczych i pozapryrodniczych na rozwój rolnictwa w Polsce na podstawie map tematycznych 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia politykę rolną państwa polskiego ocenia wybrane obszary w Polsce pod względem ich przydatności do produkcji rolnej
61.	Produkcja roślinna w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne obszary uprawy roślin w Polsce na podstawie map tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje strukturę upraw w Polsce charakteryzuje rozmieszczenie upraw oraz wielkość produkcji głównych ziemioplodów 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia wielkość produkcji rolnej Polski na tle wybranych krajów świata na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przestrzenną strukturę upraw w Polsce i jej zmiany na podstawie map tematycznych i danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> określa tendencje zmian w produkcji roślinnej w Polsce

		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia produkcję zbóż w Polsce na podstawie wykresu 	<p>w Polsce na podstawie map tematycznych i danych statystycznych</p>			
62.	Chów zwierząt w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce i określa kierunki ich chowu • wymienia czynniki lokalizacji chowu wybranych zwierząt gospodarskich 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozmieszczenie i wielkość pogłowia głównych zwierząt gospodarskich w kraju na podstawie map tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia uwarunkowania chowu zwierząt w Polsce • przedstawia przyczyny zmian w pogłowie wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce w ostatnich latach 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wielkość produkcji zwierzęcej w Polsce na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tendencje zmian w pogłowie zwierząt gospodarskich w Polsce • określa zależność między pogłowiem wybranych gatunków zwierząt gospodarskich a wielkością produkcji mięsa, mleka i innych produktów
63.	Integracja polskiego rolnictwa z rolnictwem UE	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne problemy polskiego rolnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia bariery ograniczające rozwój polskiego rolnictwa • wymienia korzyści, które daje polskiemu rolnictwu członkostwo naszego kraju w UE 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany strukturalne w polskim rolnictwie, które zaszyły po wstąpieniu naszego kraju do UE 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia stan polskiego rolnictwa na tle pozostałych krajów UE 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski dotyczące korzyści, które może przynieść polskiemu rolnictwu uczestnictwo we wspólnej polityce rolnej UE
64.	Rybacktwo	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia akweny będące łowiskami dla polskiego rybactwa morskiego • wymienia porty morskie i rybackie polskiego wybrzeża na podstawie mapy tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stan floty rybackiej w Polsce • opisuje zmiany w wielkości połowów w Polsce w ostatnich latach na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stan i perspektywy rozwoju polskiego rybactwa omawia znaczenie rybactwa śródlądowego dla gospodarki wybranego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wielkość i strukturę połowów w Polsce w ostatnich latach na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • prognozuje zmiany w polskim rybactwie związane z uczestnictwem we wspólnej polityce rolnej UE
65./66.	Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Rolnictwo</i>					
IV. Przemysł						
67.	Sytuacja polskiego przemysłu	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje podziału polskiego przemysłu • wymienia przyczyny restrukturyzacji polskiego przemysłu • wymienia przykłady specjalnych stref ekonomicznych w Polsce na podstawie mapy 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój i znaczenie przemysłu na obszarze Polski • omawia znaczenie specjalnych stref ekonomicznych dla gospodarki kraju 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje przykłady przekształceń własnościowych w polskim przemyśle mających wpływ na zmiany struktury produkcji i stopień zaspokojenia potrzeb materialnych 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa zmiany w gospodarce Polski spowodowane jej restrukturyzacją i modernizacją po 1990 r. • określa miejsce Polski w światowej produkcji przemysłowej 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukazuje perspektywy rozwoju przemysłu w Polsce
68.	Górnictwo w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rozmieszczenie najważniejszych złóż surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej • wymienia surowce energetyczne eksploatowane w kraju i wskazuje ich rozmieszczenie na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski obszary występowania podstawowych zasobów naturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje zmiany wielkości wydobycia wybranych surowców mineralnych w Polsce na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wielkość wydobycia surowców w Polsce na tle światowej produkcji na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia stan i perspektywy rozwoju polskiego przemysłu wydobywczego • omawia warunki występowania niekonwencjonalnych złóż gazu ziemnego

69.	Przemysł energetyczny w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rodzaje elektrowni funkcjonujących w Polsce • wymienia alternatywne źródła energii wykorzystywane w polskiej energetyce • dokonuje podziału elektrowni funkcjonujących w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozmieszczenie największych elektrowni ciepłych, wodnych i innych niekonwencjonalnych na podstawie map tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia współczesne przemiany w polskiej energetyce • porównuje wielkość i strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce i w innych państwach świata na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i konsekwencje zmian w gospodarowaniu różnymi źródłami energii w Polsce • wskazuje możliwość wykorzystania alternatywnych źródeł energii w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia aktualną lokalizację różnego typu elektrowni w Polsce • formułuje problemy energetyki na przykładach wybranych regionów Polski
70.	Przemysł przetwórczy w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze działy przetwórstwa przemysłowego w Polsce • wskazuje obszary rozmieszczenia przemysłu spożywczego, samochodowego, elektronicznego i meblarskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dynamicznie rozwijające się dziedziny produkcji przemysłowej w Polsce • wskazuje na mapie Polski siedziby najbardziej dochodowych firm przetwórstwa przemysłowego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę poszczególnych działów przetwórstwa przemysłowego w gospodarce Polski • porównuje strukturę przemysłu przetwórczego Polski z krajami UE 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje uwarunkowania rozmieszczenia przemysłu przetwórczego w Polsce na podstawie map tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia perspektywę rozwoju przemysłu zaawansowanej technologii w Polsce
71.	Obszary koncentracji przemysłu w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnicę między ośrodkiem przemysłowym a okręgiem przemysłowym • wskazuje na mapie nieistniejące już i współczesne okręgi przemysłowe w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozmieszczenie okręgów przemysłowych w Polsce w latach 80. i 90. XX w. oraz współczesnych na podstawie map tematycznych • omawia czynniki lokalizacji wybranych okręgów przemysłowych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rozmieszczenie i znaczenie okręgów przemysłowych w Polsce • opisuje przyczyny restrukturyzacji w wybranych okręgach przemysłowych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zmiany zachodzące w wybranych okręgach przemysłowych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje procesy restrukturyzacyjne zachodzące w wybranych okręgach przemysłowych w Polsce, biorąc pod uwagę dawną i obecną strukturę gałęziową przemysłu
72./73.	Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Przemysł</i>					
V. Usługi						
74.	Transport w Polsce	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady działalności usługowej w Polsce • wymienia przykłady firm usługowych mających siedziby w wybranym powiecie • wskazuje na mapie najważniejsze szlaki transportowe w Polsce • charakteryzuje sieć transportową wybranego regionu kraju 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę i znaczenie usług w Polsce • wymienia problemy transportu kolejowego i samochodowego w Polsce • przedstawia znaczenie transportu intermodalnego, jego wady i zalety • wymienia przyczyny budowy autostrad i dróg ekspresowych w Polsce 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zróżnicowanie sektora usług w Polsce i innych państwach UE • przedstawia uwarunkowania rozwoju i strukturę transportu w Polsce • określa stopień rozwoju sieci transportowej w Polsce na tle krajów UE • określa zmiany w zakresie środków transportu w Polsce 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady przekształceń własnościowych w polskiej gospodarce mających wpływ na zmiany struktury usług • analizuje sieć transportu w Polsce jej zmiany na podstawie danych statystycznych i map tematycznych • wyjaśnia zróżnicowanie udziału poszczególnych rodzajów transportu w przewozach i pracy przewozowej w Polsce 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia konieczność inwestowania w rozwijanie sieci transportowej we własnym regionie i w Polsce

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy infrastruktury transportu przesyłowego 		<ul style="list-style-type: none"> określa skutki budowy autostrad i dróg ekspresowych w Polsce 	na podstawie danych statystycznych	
75.	Łączność w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje usług, które obejmuje łączność 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę łączności w gospodarce Polski opisuje rozwój łączności w Polsce po II wojnie światowej przedstawia charakterystykę poszczególnych działów łączności 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie kraju określa poziom rozwoju łączności w Polsce na tle krajów UE 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny niższego poziomu rozwoju łączności w Polsce w stosunku do wysoko rozwiniętych krajów UE 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia uwarunkowania oraz współczesne tendencje rozwoju różnych środków łączności w Polsce
76.	Atrakcyjność turystyczna Polski	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu <i>atrakcyjność turystyczna</i> wymienia walory krajoznawcze Polski odróżnia walory przyrodnicze od antropogenicznych 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia regiony turystyczne w Polsce i wskazuje je na mapie przedstawia atrakcje turystyczne wybranych regionów Polski na podstawie dostępnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje czynniki warunkujące rozwój turystyki w Polsce porównuje i walory turystyczne wybranych regionów w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia walory przyrodnicze i pozaprzyrodnicze Polski ocenia regionalne zróżnicowanie infrastruktury turystycznej w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> dowodzi atrakcyjności turystycznej Polski
77.	Turystyka krajowa i zagraniczna	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki warunkujące rozwój turystyki podaje kierunki wyjazdów zagranicznych polskich turystów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę turystyki w gospodarce krajowej charakteryzuje turystykę krajową i zagraniczną w Polsce na podstawie danych statystycznych i map tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia współczesne tendencje rozwoju różnych rodzajów turystyki w Polsce porównuje strukturę wykorzystania środków transportu w turystyce krajowej i zagranicznej 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje cechy ruchu turystycznego w Polsce na podstawie danych statystycznych przedstawia konsekwencje rozwoju turystyki w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ turystyki na środowisko przyrodnicze i gospodarkę Polski
78.	Handel zagraniczny Polski	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny ujemnego salda bilansu handlowego Polski wskazuje głównych partnerów handlowych Polski 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie handlu zagranicznego dla gospodarki Polski przedstawia bilans handlu zagranicznego Polski i wyjaśnia jego zmiany 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje strukturę towarową handlu zagranicznego Polski i wybranych państw Europy wykazuje zmiany znaczenia handlu zagranicznego dla gospodarki Polski wskazuje kierunki geograficzne i strukturę handlu zagranicznego na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zmian kierunków eksportu i importu Polski po 1990 r. 	<ul style="list-style-type: none"> określa miejsce Polski w światowym handlu międzynarodowym przewiduje, w jakich kierunkach będzie rozwijał się handel zagraniczny naszego kraju
VI. Polska w świecie						
79.	Polska w organizacjach między-narodowych	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Polska 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady działań podejmowanych przez Polskę w ramach organizacji międzynarodowych 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia udział Polski w procesach integracyjnych i głównych organizacjach międzynarodowych 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia działalność Polski w organizacjach, które zapobiegają zagrożeniom społeczno-ekonomicznym 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia społeczne i gospodarcze konsekwencje przystąpienia Polski do UE

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia euroregiony funkcjonujące przy polskich granicach i wskazuje je na mapie 	<p>na podstawie dostępnych źródeł</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje międzynarodową współpracę w ramach euroregionów oraz miast i gmin bliźniaczych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje korzyści wynikające z funkcjonowania euroregionów w Polsce 	oraz konfliktom zbrojnym lub je niwelują	
80.	Inwestycje zagraniczne w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki wpływające na atrakcyjność inwestycyjną Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje polskie bezpośrednie inwestycje zagraniczne i podaje ich wartość na podstawie danych statystycznych podaje przykłady bezpośrednich inwestycji zagranicznych prowadzonych w wybranym województwie na podstawie dostępnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> omawia strukturę przestrzenną BIZ w Polsce na podstawie danych statystycznych analizuje wartość BIZ napływających do poszczególnych regionów naszego kraju na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia bariery w napływie BIZ do Polski 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie BIZ dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju wskazuje przykłady bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce
81./82.	Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości z rozdziałów <i>Usługi i Polska w świecie</i>					
VII. Zróżnicowanie regionalne Polski						
83.	Regiony fizycznogeograficzne Polski	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia kryteria podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne wskazuje na mapie prowincje i podprowincje Polski 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia regionalizację fizycznogeograficzną Polski wskazuje na mapie makroregiony Polski 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w Polsce 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski na podstawie dostępnych źródeł 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje podział Polski na pasy ukształtowania powierzchni z podziałem na regiony fizycznogeograficzne
84.	Cechy środowiska przyrodniczego wybranego regionu Polski	<ul style="list-style-type: none"> wymienia walory środowiska przyrodniczego wybranej krainy geograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje elementy środowiska przyrodniczego wybranej krainy geograficznej na podstawie map, danych statystycznych i innych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego wybranego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia dominanty środowiska wybranej krainy geograficznej Polski na podstawie map tematycznych, danych statystycznych i obserwacji bezpośrednich 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związki i zależności zachodzące między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego w wybranym makroregionie
85.	Regionalne zróżnicowanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego Polski	<ul style="list-style-type: none"> wymienia regiony o najwyższym i najniższym stopniu rozwoju społeczno-gospodarczego wskazuje na mapie regiony różniące się poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia czynniki wpływające na rozwój społeczno-gospodarczy wybranych regionów Polski ocenia poziom rozwoju społeczno-gospodarczego wybranych regionów Polski 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przykłady działań zmniejszających dysproporcje w rozwoju poszczególnych regionów Polski 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia skutki dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski
86.	Potencjał gospodarczy wybranego regionu Polski	<ul style="list-style-type: none"> wymienia mierniki rozwoju społeczno-gospodarczego danego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wartości mierników rozwoju społeczno-gospodarczego wybranego regionu na podstawie danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę i zadania samorządu terytorialnego w regionie na podstawie dostępnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia potencjał gospodarczy regionu na podstawie danych statystycznych i dostępnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> omawia inicjatywy podejmowane w regionie na rzecz jego rozwoju na podstawie dostępnych źródeł

				<ul style="list-style-type: none"> • omawia zmiany zachodzące w środowisku geograficznym w wybranym regionie Polski 		
VIII. Degradacja i ochrona środowiska						
87.	Zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego w Polsce	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia źródła zanieczyszczeń atmosfery, hydrosfery i biosfery • wymienia regiony w Polsce o największym zanieczyszczeniu środowiska 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje źródła zanieczyszczeń atmosfery, hydrosfery i biosfery, • wymienia nazwy obszarów ekologicznego zagrożenia oraz klęski ekologicznej i wskazuje te obszary na mapie 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane wskaźniki zanieczyszczenia powietrza • omawia skutki nadmiernej emisji zanieczyszczeń atmosferycznych 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska w Polsce 	<p>Uczeń poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia stan poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego w Polsce • wskazuje przykłady zachowań człowieka wobec klęsk ekologicznych
88.	Ochrona środowiska przyrodniczego Polski	<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnice między parkiem narodowym a rezerwatem biosfery • wymienia gatunki roślin i zwierząt objętych ochroną w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia formy ochrony przyrody i krajobrazu w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia uwarunkowania rozmieszczenia obszarów chronionych w Polsce • wyjaśnia, na czym polega restytucja gatunków • podaje przykłady restytucji gatunków zwierząt w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania polskich i międzynarodowych organizacji na rzecz ochrony przyrody prowadzone na terytorium naszego kraju 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia kierunki i skuteczność działań na rzecz ochrony środowiska podejmowanych w Polsce • uzasadnia konieczność prowadzenia działań na rzecz restytucji i zachowania naturalnych elementów środowiska w Polsce
89.	Walory parków narodowych w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia parki narodowe w Polsce • wskazuje parki narodowe na mapie ogólnogeograficznej Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przykłady form ochrony przyrody i krajobrazu we własnym regionie • charakteryzuje walory przyrodnicze parku narodowego we własnym regionie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia charakterystyczne walory przyrodnicze podlegające szczególnej ochronie w parkach narodowych w Polsce na podstawie dostępnych źródeł, np. map i danych statystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje unikalne obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie polskich parków narodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • projektuje utworzenie nowego obszaru chronionego we własnym regionie
90.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziałów <i>Zróżnicowanie regionalne Polski</i> i <i>Degradacja i ochrona środowiska</i>					
91.-99. 8 godz.)	Zajęcia terenowe	<ul style="list-style-type: none"> • określa współrzędne geograficzne miejsca obserwacji na pomocą GPS 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje pomiaru azymutu za pomocą busoli • wyznacza kierunki świata za pomocą busoli • określa wysokość bezwzględną za pomocą GPS 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy środowiska przyrodniczego w okolicach szkoły • opisuje typy skał występujących w okolicach szkoły na podstawie mapy geologicznej i obserwacji bezpośredniej 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje elementy środowiska przyrodniczego w otoczeniu szkoły • określa sposoby użytkowania ziemi w pobliżu miejsca obserwacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki zachodzące pomiędzy elementami środowiska przyrodniczego a użytkowaniem ziemi na badanym obszarze

Pozostałe godziny przeznaczone zostaną na powtórzenie przed egzaminem maturalnym.

Anna Komoniewska